

Kerettantervi Bizottság

Emlékeztető a Kerettantervi Bizottság 2010. április 29-én megtartott üléséről

A helyszín: Oktatási Hivatal V. emeleti tárgyalója (1054 Budapest, Báthory u. 10. 5. em. 518. szoba).

Jelen vannak:

KTB Trencsényi László (elnök)
Miklósi László
Szebedy Tas
Vass Vilmos

Meghívott: Balogh Lászlóné (OKM)
Leibinger Jánosné (szakértő)
Barta Ágnes (szakértő)
Kajáry Ildikó (szerző)

Az OH részéről:

Rostáné Zentai Ildikó (osztályvezető)
Szűcs Ibolya (referens)

Napirendi pontok

1. A „**TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KERETTANTERVEK A KÖZOKTATÁS 7-12. ÉVFOLYAMÁRA**” c. — KHF 984/2010. ügyiratszámom iktatott — kerettanterv korrekciójának megtárgyalása
Benyújtó: OKM

Előadó: Dr. Trencsényi László referens

2. A „**Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók általános iskolái (1-8. évfolyam, készségfejlesztő speciális szakiskolái (9-12. évfolyam) számára**” c. — KHF 2373/2010. ügyiratszámom iktatott – kerettanterv akkreditációjának megtárgyalása
Benyújtó: OKM

Előadó: Szebedy Tas referens

3. **Egyebek**

Napirendi pontok megtárgyalása

1. A „**Kerettanterv a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulók általános iskolái (1-8. évfolyam, készségfejlesztő speciális szakiskolái (9-12. évfolyam) számára**” c. – KHF 2373-1/2010. ügyiratszámom iktatott – kerettanterv akkreditációjának megtárgyalása

Benyújtó: OKM

Előadó: Szebedy Tas referens

A referens a véleményét elsősorban a szakértők véleményére alapozta, amelyekkel együtt úgy véli, hogy a kerettanterv jól kidolgozott, mind a jogszabályi, mind a NAT, mind pedig a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanulóira vonatkozó előírásokkal összhangban van. A korábban, ugyanezen témában kiadott kerettanterv átdolgozását elsősorban a jogszabályváltozások indokolták. A kerettanterv elkészítése szerinte gondos munkát tükröz, alkalmas a jóváhagyásra. Az egyik szakértő néhány szövegszerkesztési, szerkesztői hiba javítását kérte. A tantárgykészítők részéről célszerű ezek javítása, amelyekkel együtt a referens a kerettanterv kiadásának nem látja akadályát.

Vass Vilmos a tanulók értékelésével kapcsolatban tett fel kérdést a szerzőknek.

Kajáry Ildikó a szerzők nevében elmondta, hogy a 8-10 fős csoportokban szervezett foglalkozásokon lehetőség van arra, hogy rövidtávú megerősítést kapjanak a tanulók, így óráról órára zajlik az értékelés. A szülők tájékoztatását szolgáló szöveges értékelések bővebbek a megszokottnál. Ez nemzetközileg ismert és akkreditált mérőeszközzel történik.

Trencsényi László úgy vélte, hogy Vass Vilmos kérdése arra irányult, hogy a kerettantervben szövegszerűen, orientáló erővel jelenik-e meg az értékelés.

A szerzők erre egyértelműen igenlő választ adtak, amelyet Vass Vilmos elfogadott.

Trencsényi László összefoglalta az elhangzottakat, majd kérte a bizottság javaslatát a kerettanterv elfogadásával kapcsolatosan.

A Kerettantervi Bizottság KTB/9/2010. számú határozata:

A KTB - 4 igen, 0 nem, 0 tartózkodás mellett – elfogadta a referens véleményét, és a kerettanterv kiadása mellett foglalt állást.

2. A „**TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KERETTANTERVEK A KÖZOKTATÁS 7-12. ÉVFOLYAMÁRA**” c. — KHF 984/2010. ügyiratszámom iktatott — kerettanterv korrekciójának megtárgyalása

Benyújtó: OKM

Előadó: Dr. Trencsényi László referens

A bizottság másodszor tárgyalja a kerettantervet. A dolog érzelmi oldalát tekintve, a KTB történetében először fordult elő, hogy „visszaszóltak” a szerzők, amelyet Kertész János referens a személye elleni támadásnak minősített, ezért lemondott a referensi megbízatásáról. A KTB elnöke – a bizottság utólagos engedélyével - magához vonta a referensi feladatot.

A KTB elnöke a korábbi referens egyéb eljárási javaslatainak megtárgyalását Kertész János jelenlétében látja célszerűnek.

Trencsényi László a szakértők munkájával kapcsolatosan, elismerését és köszönetét fejezte ki a korrekt és szakmailag felülemelkedett magatartásért, amellyel az utóellenőrzést végezték.

A szerzőkről szólva elmondta, hogy lényegében elvégezték a szakértői és referensi bírálatban megfogalmazott korrekciókat, javításokat. A kompromisszum készségüket mutatja, hogy „Az integrált szellemű természettudományi kerettanterv-csomag szerkezete” fejezetben már következetesen az „integrált szellemű” elnevezést használják, jóllehet az integrált tantárgyat kiegészítésnek szánták, „függelékként” jelenítik meg, de az integrált szemlélet az egész dokumentumban megjelenik.

Óraszámok, óragazdálkodás tekintetében a kerettanterv készítői az előző változatban szereplő órahálókat kivették, amely nem feltétlenül szerencsés. Évfolyamonként, tagozatonként megjelenítették %-os arányban a három természettudományos tantárgyat, és összehasonlították az ide vonatkozó jogszabályokban meglévő óraszámajánlásokkal.

Megjegyezte, hogy a bevezetőben mindenképpen indokoltnak látszik legalább a természettudományos tantárgyak óratervét elhelyezni, ugyanis az elengedhetetlen az alkalmazó korrekt tájékoztatásához.

A pontatlanul megjelölt célcsoport, iskolatípus meghatározását illető kritikával egyetértve, azt javasolta referens, hogy a bevezető térjen ki a preferált célcsoportra, iskolatípusra, továbbá az a kerettanterv címében is pontosan definiálva jelenjen meg.

Szebedy Tas az elnöknek köszönetét fejezte ki a felvállalt referensi munkáért. A kerettanterv körül kialakult anomáliák kapcsán azt mondta, hogy azok a természettudomány presztízsét rontják. Az óraszámok kérdésében azt az álláspontot képviselte, hogy a NAT óraszám ajánlásának változtatására nincs objektív esély a gyakorlatban. Ez ugyanis elsősorban pénzügyi kérdés. Véleménye szerint a bizottságnak határozatban kellene állást foglalnia a kerettantervek használhatóságának vizsgálatáról.

Miklósi László egyetért a kerettantervről elmondott problémákkal, amelyek annak gyakorlati megvalósíthatóságát ingoványossá teszik. Egyetért a kerettantervek ún. beválás vizsgálatának szükségességével.

Szakácsné Nemere Gyöngyi az említett vizsgálatnak a kiadott, a kihirdetett és a jóváhagyott kerettantervekre történő kiterjesztésével kapcsolatban tett fel kérdést, amelyre a KTB elnöke és jelenlévő tagjai azt válaszolták, hogy a vizsgálatnak minden eddig elfogadott kerettantervre ki kellene terjednie.

Vass Vilmos - a szóban fogó kerettanterv számos előremutató eleme ellenére - két dolog miatt adott hangot aggodalmának. Az egyik a NAT százalékos arányainak teljesíthetősége, amelyre szűk keretet biztosítanak a szerzők. Szerinte ugyanis nem úgy működik egy modern, kompetencia központú természettudományos kerettanterv, hogy abban csupán „összeadódnak” a korábbi tananyagismeret tudományközpontú elképzelések egy újabb, kompetenciákkal kiemelt feladatokkal. A másik aggodalmát a kerettantervben a fejlesztő szemlélet megjelenítésének hiánya okozza a tanulók továbbhaladási feltételeinél, amely a tanulói attitűdök sérüléséhez vezet. Ez a probléma az értékelésnél is megmutatkozik. A NAT 2007. kulcskompetenciáinak struktúráit tekintve különösen fontos, hogy a tartalom a kompetenciában legyen benne, és ne attól elkülönülve szerepeljen.

Szebedy Tas - megerősítve az előtte elhangzott felszólalást - úgy véli, hogy kerettanterv órakereteit szétfeszítik a régi tartalmak mellett megjelenő új módszerek. Szerinte a tanulói attitűdök sérülnek, miközben az időkeret szűk a „kompetenciásdíhoz”.

Miklósi László a korábban említett beválás vizsgálat kiterjesztését javasolta az ismeretek és a kompetenciafejlesztés viszonyára.

Vass Vilmos a természettudományos műveltség sajátosságairól szólva megjegyezte, hogy a bizottság véleménye, aggálya a természettudományos műveltségről szól, nem pedig a természettudományos ismeretek erősítéséről. Ez utóbbi a KTB tagok természettudományos végzettségét feltételezné.

Szakácsné Nemere Gyöngyi hangsúlyozni kívánta, hogy jelen esetben nem egy, hanem három kerettantervből álló kerettanterv családról van szó. Ez három különböző óratervű (normál, egy humán, és egy emelt óraszámú), három különböző mélységű struktúrát, tantervet jelent, amely az iskoláknak választási lehetőséget biztosít.

Ő is egyetértett a kerettanterv címének megváltoztatásával, és a célcsoport pontosabb meghatározásával. Elmondta továbbá, hogy a kiadó szándéka, hogy a kerettanterv a gimnáziumok és a szakközépiskolák számára is ajánlható legyen.

A meghívott szakértők közül Barta Ágnes gyakorló pedagógusként úgy tapasztalja, hogy a természettudomány megszerettetésére (ami a pályázat kiírás célja volt), a humán tantervű kerettanterv nem alkalmas. Szerinte az átjárhatóság hiánya is problémát jelent a kerettanterv majdani alkalmazóinak.

A másik szakértő, Leibinger Jánosné szerint a kerettanterv, mint műfaj nem igazán alkalmas a természettudományok megszerettetésére. A kerettanterv segítheti ezt a folyamatot, de a gyakorlatbeli megvalósulását nem lehet számon kérni a szerzőktől. Jelen kerettantervben sok pozitívumot lát, így például az informatikai rész nagyon jól szolgálja a természettudományok megszerettetését. Szerinte a kerettanterv funkciójából következik, hogy csupán kínálatot jelent, és nem törvényszerű, hogy minden elemét felhasználja egy-egy iskola. A kerettantervből az óraháló kimaradását nem helyesli, szerinte azt vissza kell tenni.

Miklósi László a szavazás előtt a KTB elnökétől megerősítést kapott abban, hogy a kerettanterv megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A bizottság elnöke az alábbiakban foglalta össze a referensi véleményében leírtakat és az ülésen elhangzottakat:

„Elismerésre méltó az ELTE munkacsoportjának szakszerű, a természettudományos oktatás továbbfejlesztését a NAT szelleméhez igazodó munkával végzett teljesítménye.

Összességében megállapítható, hogy a kerettantervi kínálat számára sajátos, de mindenképpen igényes, a jogszabályokat nem sértő, legitim megoldás született. Ugyanakkor a kerettanterv körül kiélezett vita alakult ki a különböző természettudományos nevelésű iskolák között.”

Ezt követően az elnök az alábbi két javaslatot bocsátotta szavazásra:

„A” javaslat: A javítások végrehajtásának ellenőrzését a referens végezze el.

„B” javaslat: A KTB a kerettanterv jóváhagyásának kérdését döntési javaslat nélkül bocsássa az OKNT plénuma elé, és kérje az OKNT vitáját.

Az „A” javaslat - 0 nem és 2 tartózkodás mellett - 2 igen szavazatot kapott, így nem nyert elfogadást.

A KTB jelenlévő tagjai egyhangúlag a „B” javaslatot támogatták, amely alapján a következő határozat született:

A Kerettantervi Bizottság KTB/10/2010. számú határozata:

A KTB - 4 igen, 0 nem, 0 tartózkodás mellett – az alábbiak mellett foglalt állást:

a bizottság aggályát fejezi ki abban, hogy a kerettantervben foglalt ismeretmennyiséggel lehet-e szolgálni a kompetenciafejlesztésre vonatkozó oktatáspolitikai célokat.

Ezen aggályok függvényében, a kerettanterv kiadásának kérdésében az OKNT szélesebb körű vita utáni véleményét kéri.

3. Egyéb javaslat

A KTB - 4 igen, 0 nem, 0 tartózkodás mellett – azt javasolta az OKNT-nek, hogy kezdeményezzen olyan átfogó kutatást, amely megvizsgálná a ciklusban kiadott/kihirdetett/jóváhagyott kerettantervek felhasználhatóságát, beválását (elfogadottságát) mindenek területi, iskolatípus szerinti stb. kiterjedtségét. A vizsgálat terjedjen ki különösen a NAT-ban ajánlott óratervi arányok és a gyakorlatban megvalósuló óraszámok viszonyára.

Ezt követően az elnök bezárta a bizottság ülését.

Budapest, 2010. május 06.

Trencsényi László sk.
Elnök

Kiegészítés a 2010. 04. 29-i KTB ülés emlékeztetőjéhez

Kertész János, a **TERMÉSZETTUDOMÁNYOS KERETTANTERVEK A KÖZOKTATÁS 7-12. ÉVFOLYAMÁRA**” c. kerettanterv korábbi referense a 2010. 04. 29-i KTB ülésen, amelyen hivatalos elfoglaltsága miatt nem tudott részt venni, a vele kapcsolatban elhangzottakat az alábbi módon szeretné pontosítani:

„Nem arról van szó, hogy a megjegyzéseket személyem elleni támadásnak minősítettem volna, és ezért, mintegy megsértődve, lemondtam a referensi megbízatásról, hanem arról, hogy a szerzők válaszukban annak a gyanújuknak adtak hangot, hogy elfogult vagyok. Emiatt nem lehetett vállalnom a referensi munkát.”